

OSMAN ERKAN KIZ ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ AKRAN ZORBALIĞI ÖĞRETMEN BROŞÜRÜ

Okul Psikolojik Danışmanı/Rehber Öğretmen
Buket ŞENTÜRK

AKRAN ZORBALIĞI

Akran zorbalığı "Bir öğrencinin bir veya daha fazla öğrenci tarafından tekrar eden biçimde olumsuz davranışlara maruz kalması" olarak tanımlanmaktadır.

Zorbaliğı diğer saldırganlık türlerinden ayırt eden özellikler;
gücün kasıtlı ve kötü kullanımı,
zorbaliğın tekrarlılığı
zorbaliğa katılan taraflar
arası fiziksel ya da psikolojik güç
dengesizliğinin bulunması
olduğu belirtilmektedir.

Zorbaliğın Davranışının Türleri

FİZİKSEL ZORBALIK
SÖZEL ZORBALIK
DUYGUSAL ZORBALIK
SİBER ZORBALIK

Çocuklar neden zorbaliğın davranışlarını sergiler?

Ailesel nedenler
Sosyal becerilerde ve iletişim becerilerinde yetersizlik
Öfke, üzüntü gibi güçlü duygularla baş edememe
Dürtüsellik
Okula ilişkin nedenler

Akran zorbaliğı en yoğun olarak ilkokulun son yıllarında ortaya çıktığı, en çok ortaokul döneminde görüldüğü ve ergenlerin liseye başlaması ile problemin sıklığının azaldığı bulunmuştur.

Akran zorbaliğı ile karşılaşma riskinin her öğretim kademesinin ilk yılında daha fazla olduğu bilinmektedir.

Zorbaliğın Davranışının Sonuçları

Zorbaliğın davranışına maruz kalan çocuklar

Benlik saygısını yitirirler ve bunu geri kazanmaları yıllarca sürebilir. Kendine ve diğer insanlara olan güvenini yitirebilir. Arkadaşlarından soyutlanabilir ve yalnız kalabilir. Depresyona girebilirler. Devamsızlığı artabilir ya da okulu terk edebilir. Hincını başka çocuklardan çıkarabilir.

Zorbaliğın davranışını gösteren çocuklar

Yardım edilmezse ileriki yıllarda da başkalarının üzerindeki güçlerini kötüye kullanmaya devam eder ve başkaları için bir tehdit oluşturabilirler. Soyutlanabilir ve yalnız kalabilirler. Başkalarıyla işbirliğinin yarattığı mutluluk, manevi tatmin gibi olumlu duygulardan yoksun kalabilirler.

Zorbalık davranışlarına şahit olan çocuklar

Kendilerini güvende hissetmeyebilirler. Benim de başıma gelebilir düşüncesi. Kendilerini savunmak için sürekli tetikte bekleyebilirler. Etraflarında olup biten şiddet davranışlarından dolayı mutsuzluk, üzüntü, korku, umutsuzluk gibi olumsuz duygulara sahip olabilirler.

Zorbalığa Maruz Kalan Öğrencilerin Özellikleri

Teneffüslerde genellikle yalnız olması, sınıfta hiç yakın arkadaşının bulunmaması
Teneffüslerde öğretmene veya diğer yetişkinlere yakın olmak istemesi
Sınıfta konuşma zorluğu çekmesi, endişeli ve güvensiz bir yüz ifadesine sahip olması
Korkulu, mutsuz ve gözü yaşlı yüz ifadesi
Okul başarısının aniden veya yavaş yavaş düşmesi
İsim takılması, alay edilmesi, sataşılması, emir verilmesi, dışlanması, oyunlara alınmaması veya oyunlardan çıkarılması,
kitaplarının veya diğer eşyalarının alınması, vücudunda nedenini açıklayamadığı yara, bere, çürük ve tırnak izi olması.

Öğretmenler Sınıfta Zorbalığa Karşı Ne Yapabilir ?

Öğrencilerinize akran zorbalığı hakkında bilgi verin.
Olumlu rol model olun,
Öğrencilerle yakın ve sıcak ilişkiler kurun.
Olumlu bir sınıf ortamı yaratın.
Öğrencilerin sosyal duygusal becerileri ve çatışma çözümü becerilerini geliştirmesine yardımcı olun.
Aileler ile yakın iletişim halinde olun ve önleyici çalışmalar konusunda ortak stratejiler geliştirin.
• Öğrencilerinizin akademik durumunu ve sosyal ilişkilerini yakından takip edin.

Zorbalık yapan öğrencileriniz için:

Zorbalık davranışına anında müdahale edin; davranışı sonlandırın.
Okulunuzda asla zorbalığa yer olmadığını açıklayın.
Zorbalığının kendisine ve karşı tarafa zarar vereceğini anlatın.
Böyle devam ederse arkadaşlık ilişkilerinde problemler yaşamaya devam edeceğini söyleyin.
Problemlerini zorbalık dışında farklı yollarla çözebileceğini açıklayın.
Eğer kendisini öfkeli hissediyorsa bir yetişkinden yardım alması gerektiğini söyleyin.
Gerekirse okul psikolojik danışmanına yönlendirin.

Zorbalığa maruz kalan öğrencileriniz için:

Onun suçu olmadığını söyleyin.
Zorbalığa uğrayan ilk ve tek kişinin kendisi olmadığını vurgulayın; bu davranışı yaşayan başka öğrenciler de olduğunu belirtin.
Zorbalık yapana kesinlikle şiddet kullanarak karşılık vermemesi gerektiğini açıklayın.
Şiddet kullanmak yerine sakın kalmasını söyleyin.
Böyle bir olay tekrar gerçekleştiğinde durumu hemen bir yetiškine anlatması gerektiğine ikna edin.

Olaya tanıklık eden/izleyen öğrencileriniz için:

Zorbalık yapan öğrenciye karşı şiddet içermeyen yöntemler kullanarak olayı sonlandırmaya çalışmalarını söyleyin.
Zorbalık yapan öğrencilere gülerек veya mimikleri ile destek olmamalarını söyleyin.
Zorbalığa maruz kalan öğrenciye destek olmalarını, sınıf içi etkinlikler veya teneffüste onu da dâhil etmelerini söyleyin.
Böyle bir olay tekrar gerçekleştiğinde hemen bir yetişkin ile paylaşmaları gerektiğini söyleyin.

